

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA
OKRESNÍ KOLO 2025/26
kategorie D

geo
Geografická
Olympiáda
Česko

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: školní atlas světa od nakladatelství Kartografie Praha (vydání 2020 a novější), psací potřeby, pravítko, papír na poznámky

1

4 body

Rozhodněte o pravdivosti následujících tvrzení, která se týkají reliéfu mořského dna. V případě nepravdivého tvrzení jeho chybnou část opravte. Uznávány budou jen významově věcné opravy, nikoliv pouhé negace původního tvrzení.

tvrzení 1: Mezi Lomonosovým hřbetem a Gakkelovým hřbetem se nachází Amundsenova pánev.

PRAVDA / NEPRAVDA

oprava: _____

tvrzení 2: Nejhlubším místem mořského dna při řezu podél 20° jižní šířky je Peruánsko-chilský příkop.

PRAVDA / NEPRAVDA

oprava: _____

tvrzení 3: Průměrná hloubka Filipínského moře je 4 190 metrů a maximální hloubky 10 830 metrů dosahuje ve Filipínském příkopu.

PRAVDA / NEPRAVDA

oprava: _____

tvrzení 4: Kermadekovy ostrovy, které patří Novému Zélandu, leží jižně od souostroví Tonga a na východ od Kermadeckého příkopu, jehož maximální hloubka přesahuje 10 000 metrů.

PRAVDA / NEPRAVDA

oprava: _____

2

8 bodů

Seřad'te uvedená města podle jednotlivých ukazatelů v tabulce, a to vždy od nejnížší (1. v pořadí) hodnoty ukazatele po nejvyšší (6. v pořadí).

Anxi, Dháka, Dillí, Chanty-Mansijsk, Jakutsk, Manila

tabulka k vyplnění:

pořadí	zeměpisná délka	vzdálenost od pobřeží	průměrné roční srážky	počet obyvatel sídla
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

3

8 bodů

Doplňte vynechaná místa v textu o objevné cestě Vasca de Gamy v letech 1497–1499. Čísla v závorce napovídají počet vynechaných slov.

Národností _____ (1) mořeplavec Vasco de Gama se na své putování vydal roku 1497 z přístavního města _____ (1). Proplul mezi Kanárskými ostrovy a směřoval ke _____ (1), dalšímu významnému souostroví na západ od afrického kontinentu. V dnešní době je toto souostroví samostatným státem s hlavním městem _____ (1). Přestože se následně přibližoval k Jižní Americe, stočil se jeho směr na východ a doplul k pobřeží Afriky v oblasti dnešního státu _____ (2). Tento stát má v současnosti více hlavních měst, přičemž populačně nejmenším z nich je _____ (1), který je sídlem justice. Vasco de Gama se dále plavil podél východního pobřeží Afriky, _____ (1) průlivem a jeho poslední kontakty s pevninou před cestou přes Indický oceán dále na východ proběhly (chronologicky dle jeho cesty) ve městech _____ (1) a _____ (1) na území dnešního státu _____ (1). Zejména první jmenované z těchto dvou měst je i v současnosti hospodářsky důležitým centrem s leteckým uzlem i přístavem místního významu. Poblíž města se těží _____ (1) a do Asie se odtud vyváží především _____ (1) a _____ (1). Roku 1498 pokračovala výprava Vasca de Gamy napříč Indickým oceánem k poloostrovu _____ (1) Indie, konkrétně do města _____ (1), nad kterým se postupně začíná zvedat pohoří _____ (2).

4

6 bodů

Najděte právě tři členské státy Evropské unie, které splňují všechna níže vypsaná kritéria.

- Více než 99 % obyvatel daného státu má přístup k nezávadné pitné vodě.
- Větrná energie se na celkové spotřebě energií z obnovitelných zdrojů podílí více než vodní energie.
- Podíl průmyslu a těžby na tvorbě HDP je nižší než 35 %.
- Střední délka života žen dosahuje alespoň 80 let.
- Zaměstnanost ve službách je nižší než 75 %.
- Průměrné roční množství srážek v hlavním městě se pohybuje v rozmezí 400–600 mm.

státy: _____, _____, _____

5

6 bodů

Podle charakteristiky poznejte řeky na americkém kontinentu.

charakteristika 1:

Řeka pramení ve Skalnatých horách. Protéká mimo jiné hlavním městem amerického státu, který se jmenuje stejně jako hledaná řeka. Její vody jsou hojně využívány pro účely zavlažování, například na bavlníkových plantážích. Spadá do úmoří Mexického zálivu (Atlantského oceánu).

řeka 1: _____

charakteristika 2:

V okolí řeky, kde se hodně těží ropa a zlato, byste se dorozuměli především španělsky. Typickou plodinou pěstovanou v oblasti dolního toku této řeky je cukrová třtina. Údolí řeky od sebe odděluje Centrální a Východní Kordilleru.

řeka 2: _____

charakteristika 3:

Řeka pramení méně než 200 km od hlavního města jednoho jihoamerického státu, odkud teče převážně severním směrem. Poblíž jejího toku se nacházejí významné oblasti těžby zlata, mědi, niklu či azbestu. Ústí širokým estuárem do pravého ramene delty ještě většího veletoku.

řeka 3: _____

charakteristika 4:

Kanadská řeka, která ústí do Hudsonova zálivu v místě s ročním úhrnem srážek pod 500 mm, má zcela shodné jméno s významným vodním tokem ve Spojeném království. Podél většiny toku se hovoří algickými jazyky.

řeka 4: _____

6

8 bodů

S pomocí atlasu najdete odpovědi na zajímavé anomálie související s existencí časových pásem.

- 1) Na dvou různých státních hranicích (jedné v Evropě a jedné v Africe) nastává situace, že se jejím překročením dostanete z časového pásma UTC+1 rovnou do časového pásma UTC+3. **Kterých státních hranic se tato anomálie týká? Uveďte názvy obou daných států.**

státní hranice v Evropě: _____

státní hranice v Africe: _____

- 2) Pokud překračujete z některého místa v Íránu státní hranici, můžete se dostat do velmi rozličných situací z hlediska změny času na hodinkách. Uvažujme, že státní hranici překračujete v prosinci v 15:00. **Kolik hodin si nastavíte na hodinkách při vstupu na území následujících sousedních států?**

a) Afghánistán: _____

b) Arménie: _____

c) Ázerbájdžán: _____

d) Irák: _____

e) Pákistán: _____

f) Turecko: _____

g) Turkmenistán: _____

- 3) **Kde ve světě dochází při překročení státní hranice k vůbec největší změně časového pásma a o kolik hodin to je?**

státní hranice: _____

časový posun: _____

- 4) Pevninská Austrálie by se mohla na první pohled zdát celkem jednoduše rozdělena na tři časová pásma, ale situace je zde mnohem složitější. **Kolik hodin budou ukazovat hodiny v následujících městech Austrálie, když je v Česku v prosinci 12:00?**

Pro přesnou lokalizaci města Eucla doporučujeme využít v atlase mapu co největšího měřítka.

a) Adelaide: _____

b) Brisbane: _____

c) Canberra: _____

d) Darwin: _____

e) Eucla: _____

f) Perth: _____